

Неравенството: аспекти на анализа

Аспекти на анализа на неравенството

- Идеологически: естествено ли е неравенството
- Теоретичен: какво представлява неравенството
- Описателен: колко е голямо неравенството
- Субективен: представата за неравенството

Естествено ли е неравенството

- Да? Аргументи:
 - Единствената наблюдавана реалност
 - Нарастващата диференциация в хода на развитието
 - Стимул за добро представяне

- Не? Аргументи:
 - Нехуманно
 - Несправедливо
 - Предизвиква социални конфликти?

- Отчасти? Аргументи:
 - Естествено
 - Несправедливостта може и трябва да се коригира
 - Конфликтите се овладяват?

Какво представлява неравенството

Различие	Неравенство
Диференциация	Йерархизиране
Обектни отношения	Субектни отношения
Обектни роли (дефинирани на основата на един тип отношения)	Социален статус на обектните роли
Социално диференциране	Социална неравноценност
Икономически, политически ... различия	Статусна йерархия: отношения висши-низши във връзка с каквито и да е различия

Икономически различия и неравенства

Икономически различия (диференциация)	Икономически неравенства
Изразяват процесите на икономическа диференциация	Изразяват процесите на социално йерархизиране
Измерват се чрез оценка на степента на хетерогенност на предпоставките и резултатите на икономическия процес	Измерват се чрез оценка на статусните дистанции между основните (икономически дефинирани) социални класи
Имат обектно съдържание	Имат субектно съдържание
Локализирани са в системата на обектните отношения: икономически, политически, правни и др.	Локализирани са в системата на субектните отношения: социални отношения

Колко е голямо неравенството?

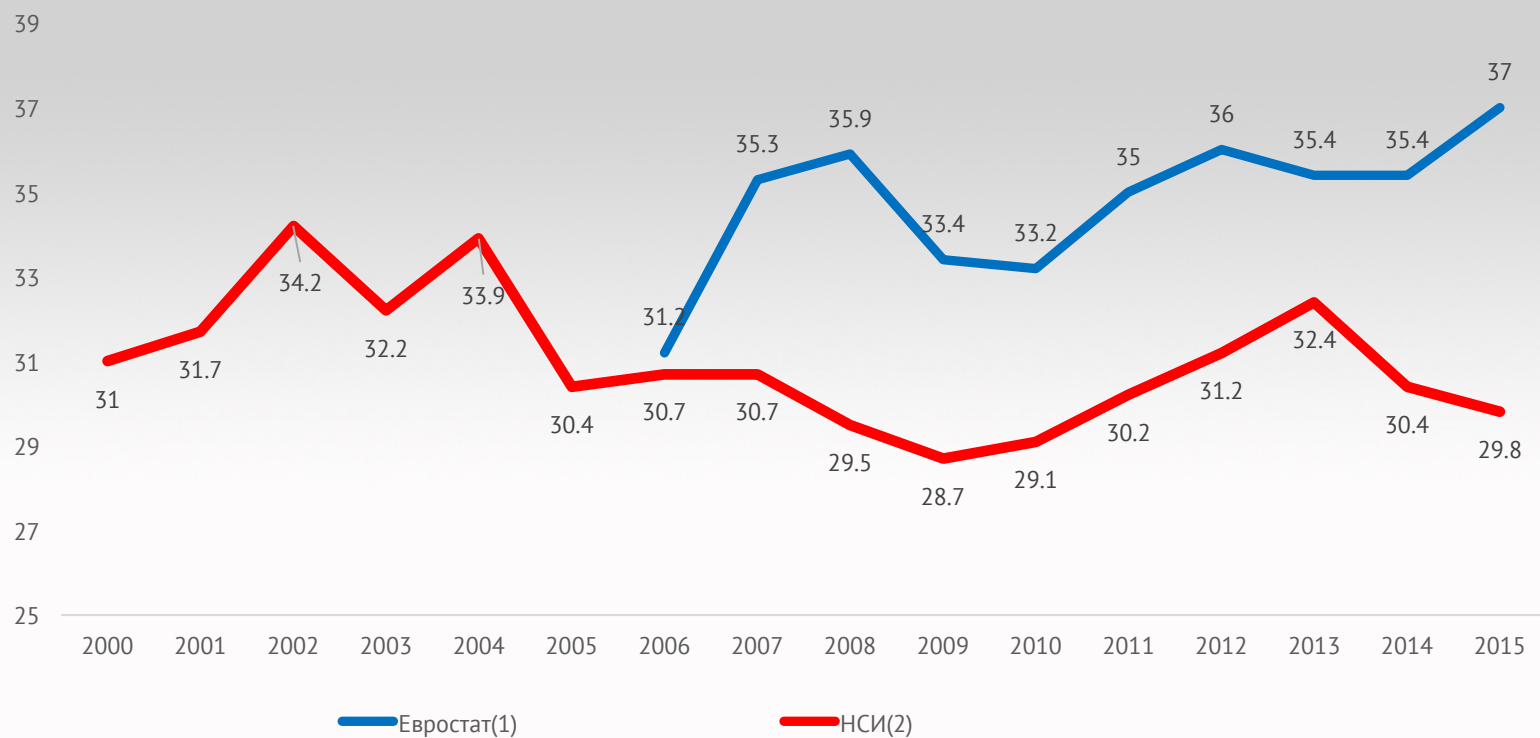
- Основен признак за измерване на неравенството са статусните дистанции. То измерва степента на йерархизиране
- Равнището на диференциация не е идентично с равнището на неравенство
- Всеки тип диференциация има своя собствена метрика

Икономическа диференциация

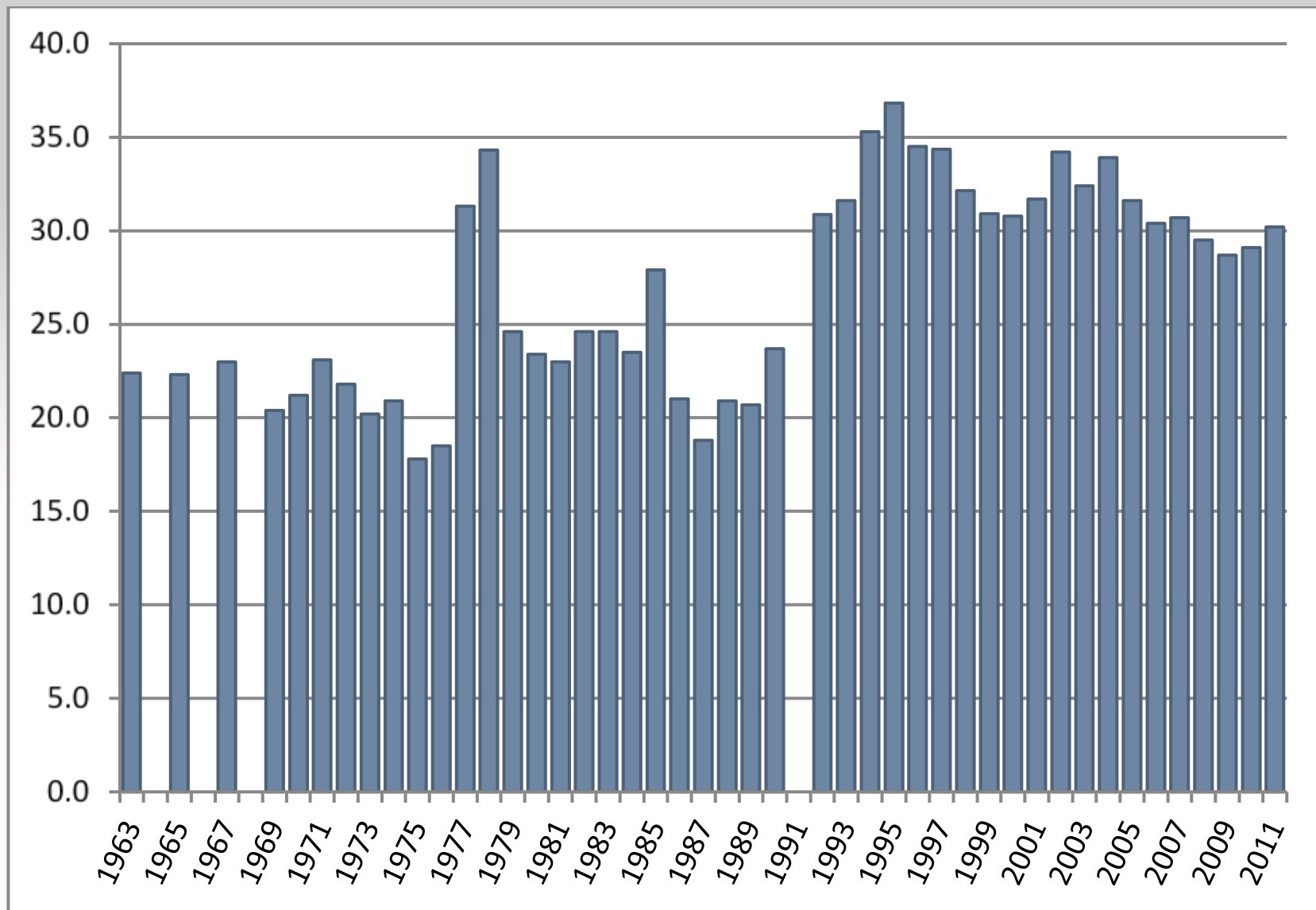
- Измерва степента на **различие** на доходите (а не икономическо неравенство)
- Отразява средна характеристика на цяла съвкупност от доходи. В този смисъл различни комбинации на ниски-високи доходи могат да водят до едно и също равнище на диференциация.
- Зависи до голяма степен от:
 - Методиката на изчисление
 - Разполагаемата база данни
 - За България: практически изключва хората с високи доходи
- С.Кузнец: Характеристиките на диференциацията на доходите зависят от процеса на преход от индустриално към постиндустриално общество, а не от социалните политики

Икономическа диференциация: тенденции

Коефициент на Джини, България (2000-2015)

Фигура 1: Стойности на коефициента на Джини за България - 1963-2011 (НСИ)

Равнище на експлоатация (коефициент на екстракция)

		КЕ при сценарий 1 (физиологичен минимум)	КЕ при сценарий 2 (социален минимум и $b=0.5$)
Великобритания	1867	59	78
	2010	38	42
Теоретичен максимум	2010	98.7	89.7
САЩ	1860	62	84
	2009	47	52
Теоретичен максимум	2009	99.0	89.7

Коефициент на екстрация - България

Години	Коеф. на Джини	Джини макс при Сц1 (физиологичен мин)	Джини макс при Сц2 (социален мин) за $b=0.5$	КЕ при Сц 1	КЕ при Сц 2 ($b=0.5$)
1992	30.9	0.94	0.75	0.33	0.41
1993	31.6	0.95	0.77	0.33	0.41
1994	35.3	0.97	0.81	0.37	0.43
1995	36.8	0.96	0.81	0.38	0.46
1996	34.5	0.98	0.84	0.35	0.41
1997	34.4	0.98	0.85	0.35	0.40
1998	32.1	0.97	0.82	0.33	0.39
1999	30.9	0.96	0.81	0.32	0.38
2000	30.8	0.97	0.82	0.32	0.37
2001	31.7	0.97	0.83	0.33	0.38
2002	34.2	0.97	0.83	0.35	0.41
2003	32.4	0.97	0.82	0.33	0.40
2004	33.9	0.97	0.82	0.35	0.41
2005	31.6	0.96	0.81	0.33	0.39
2006	30.4	0.96	0.80	0.32	0.38
2007	30.7	0.96	0.80	0.32	0.39
2008	29.5	0.96	0.80	0.31	0.37
2009	28.7	0.95	0.78	0.30	0.37
2010	29.1	0.95	0.79	0.30	0.37
2011	30.2	0.95	0.79	0.32	0.38

Субективните представи за диференциацията и неравенството

- Устойчиви във времето
- Несвързани с реалното равнище на диференциация и неговата динамика
- Идеологизирани

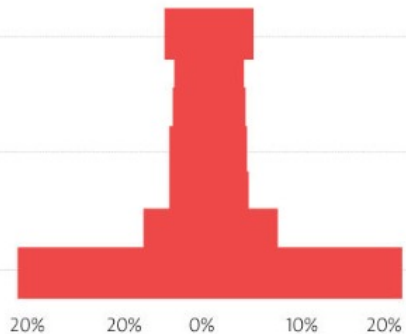
БЪЛГАРИЯ

КАК СИ ПРЕДСТАВЯТЕ СТРУКТУРАТА
НА ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

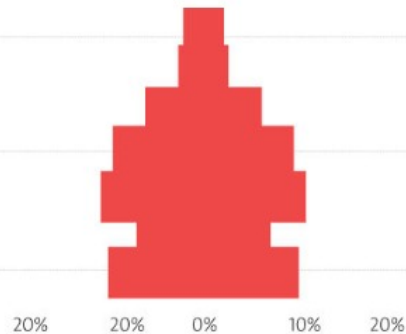

РЕАЛНА СТРУКТУРА НА
ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

АВСТРИЯ

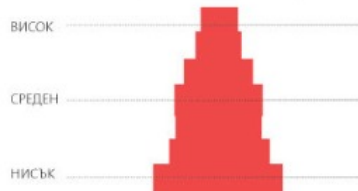
КАК СИ ПРЕДСТАВЯТЕ СТРУКТУРАТА
НА ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

ВИСОК

СРЕДЕН

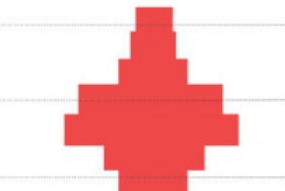
НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

РЕАЛНА СТРУКТУРА НА
ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

20% 20% 0% 10% 20%

ФРАНЦИЯ

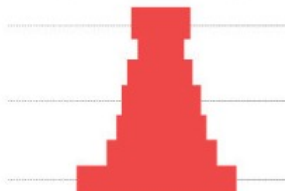
КАК СИ ПРЕДСТАВЯТЕ СТРУКТУРАТА
НА ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

ВИСОК

СРЕДЕН

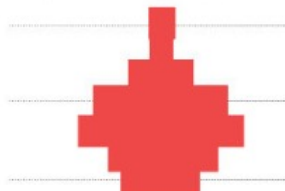
НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

РЕАЛНА СТРУКТУРА НА
ОБЩЕСТВОТО ПО ДОХОДИ

20% 20% 0% 10% 20%

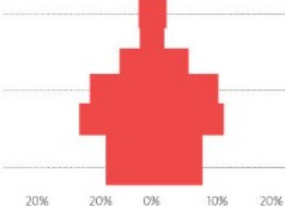
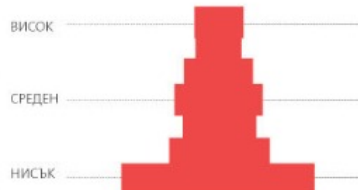
ПОЛША

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

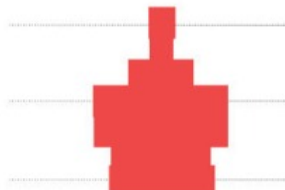
ИТАЛИЯ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

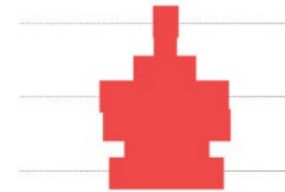
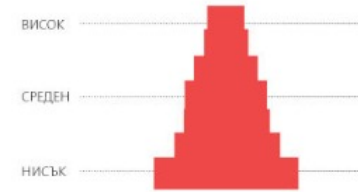
ИСПАНИЯ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

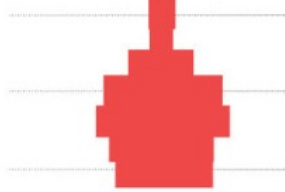
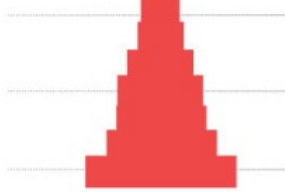
ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

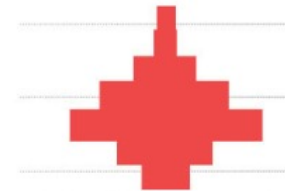
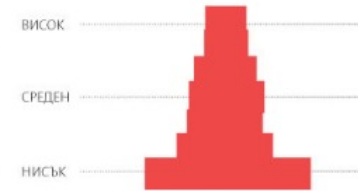
ЧЕХИЯ

ВИСОК

СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

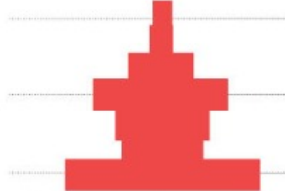
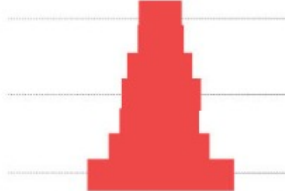
САЩ

ВИСОК

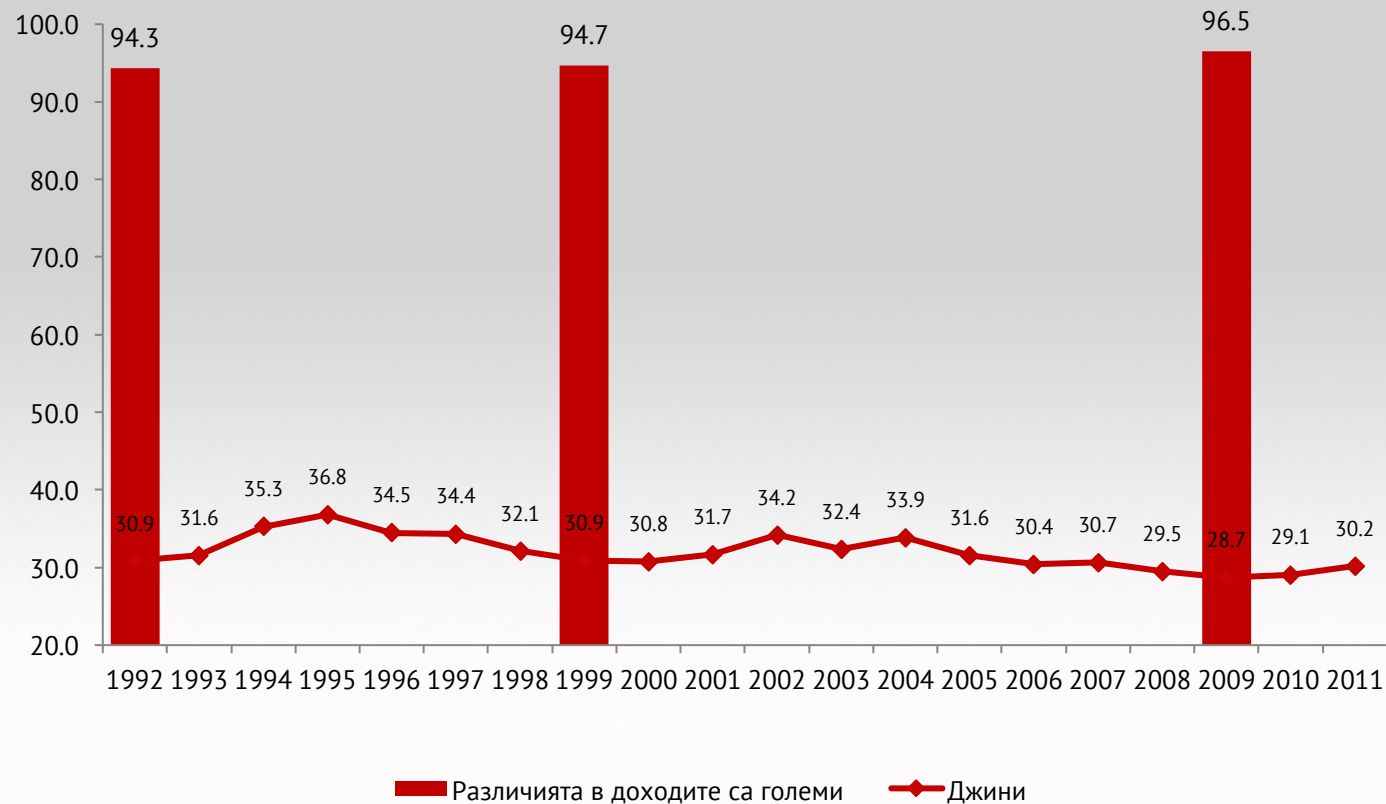
СРЕДЕН

НИСЪК

20% 20% 0% 10% 20%

Фигура 10: Субективни оценки за различията в доходите и равнище на доходна диференциация^[1]

[1] Източници: НСИ, Изследвания „Социално неравенство“ по програмата ISSP, 1992, 1999 и 2009 г. Показаните относителни дялове обобщават оценките „Напълно съгласен и „Съгласен“ с твърдението „Разликите между доходите в България са твърде големи“.

Справедливост на заплащането

